

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 2. marca 2017 - Leto XXVII, št. 9

stran 2-3

USODNO PREKINJENO PRENAŠANJE MATERINŠČINE NA OTROKE?

Dela tam, gé ji je fajn
stran 5

Škofovskemu vikarju ...
stran 4

Dati vse od sebe na treningih in tekmah
stran 10

SVETOVNI DEN MATERNE REJČI

21. februara so po cejlom svejti sve-tili svetovni den materne rejči, ste-rogja je Organizacija združenih na-rodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) vöodebrala leta 1999. Tau je den, na sterom je pet dijakov dalo življenje za svojo mater- no rejč. Leta 1952 so v Pakistani za edno sámó uradno (hivatalos) rejč dolaučili urdujski gezik, v Banglade- ši, steri je te ešče bijo pod Pakista- nom, so se začnili protesti za njino rejč, bengalščino (bengáli nyelv). Na tej protestaj je 21. februara smrt strpelo pet mladi lidi, od leta 2000 se na nji tö spominjamo na svetovni den materne rejči.

Na svejti geste kauli šest gezero ge- zikov, vsakši mejsec vömrgéta ali taminéta dva gezika. Za eden gezik te pravijo, ka je mrtev, gda mrgé slej- dnji človek, steri ga je ešče gučo.

Kakšni tri gezero gezikov je ogro- ženih, so v nevarnosti, ka več nedo dugo živali, ji nedo dugo gučali. V nevarnosti ali ogroženi je gezik te, če ga guči menje kak 100 gezero lidi. Po tej kriterijaj je v velkom nevarnosti naša domanja slovenska rejč, porab- ski dialekt tö. Vej pa kelko nas je, steri ga ešče gučimo? Tri gezero? Štiri ge- zero? Gé je ta numera od 100 gezero?

Gezik je živi organizem, tak je kak človek. Se rodi, rasté, krepkejši gra- ta, dapa ranč tak kak človek leko stari grata pa na konci mrgé. Naša domanja slovenska rejč je trno ar- haična, stara, malo je plantava, do- stavse go boli. Najbola zatok, ka gda so go laučili od prejkumrske vekše sestree, več nej dobila »nauve krvi«. Kak svejt ovakšen gratüvle, tau se mora videti, poznati na geziki tö. Mora si stvauriti ali na pausadbo vzeti nauve reči, ka bi znau ime dati vsem nauvim zadevam. Vej je pa iz sveta samo tisto moje, ka znam poimenovati. Dapa tau se je z našo porabsko domanjo rečjauv nej zgo- dilo. Dobro je slüžila našim predni- kom (elödeink) vse do tistoga mau, dokeč so živali med sebov, se ženili med sebov, delali na gazdijaj pa so do Varaša samo te šli, če je fejs mujs bilau. Meli so rejč za vsakšo pavar-

sko škir, za vsakšo stvarino, za vse tisto, ka je bilau kauli nji. Če so go pa nej meli, so si go sposaudili iz nemškoga ali vogrskoga gezika pa so go »poslovenili« (Zatok so se njinji mlajši včili za tišlare ali cimermame, k doktori so ojdli na vižgalivanje...). Dapa svejt se je spremejno pa tau tak brž, ka je naš stari, betežen gezik več nej lado z njim. Telko nauvi rejči si je trbelo sposauditi, ka več nej bilau časa, ka bi je »slovenske napravli« (Zatok smo pa začnili gezike mejša- ti pa čüdno gunčati: Z ötös busom smo domau prišli. Tau smo naredli na számítógépen...) Zavolo te mej- šance-straušance je mlade vse bole sram bilau slovenski gučati pred svojimi vogrskimi padaši ali vrstni- ki, bole so te začnili vogrski gučati pa nej samo te, gda so Vaugri pau- lek bili, liki te tö, gda so med sebov bili. Šaula nji je telko nej navčila, ka bi namesto vogrskij reči znali nücati knjižno slovenske (slavske). Etak je te porabska slovenska rejč ešče bole betežna gratala. Tau njeno miranje se je začnilo že v sedemdeseti lejtaj prejšnjoga stoletja, malo je kriva bila politika, malo šaula, dapa največ mi sami.

Dostafart se največšomi betežniki tö da pomagati. Tak mislim, ka našoj rejči se tö najde v rastvo. Naš gezik je nej tak, kak dosta gezikov povejmo v Afriki, ka ga rejsan samo par stau lidi guči. Naša slovenska rejč ma ve- kšo sestree, slovensko rejč, stero guči- jo v Prejkmurji, ma mater, slovenski jezik, steroga guči dva milijauna lidi. Zakoj bi »infuzija« nej od njija pri- šla, zakoj bi se nej leko navčili pet- stau ali gezero rejči iz knjižne slo- venščine (vnuki bi leko včili babice, ka bi se v šauli navčili), babice bi se pa leko z mlajši pa vnuki (bar malo) po naše pogučavale. Pa eške dosta metodušov geste, kak leko na pau mrtev gezik k sebi pride. Vse tau se dé navčiti, sprobati, dapa samo tak, če tau mi ščemo, če za tau mamo frajt. Pa naj ne pozabim, brez toga, ka bi radi meli svoj gezik, nikan ne pridemo.

Marijana Sukič

Slovinci na Madžarskem v Cankarjevem domu

USODNO PREKINJENO PR

Društvo slovenskih pi- sateljev je ob svetovnem dnevu jezikov pripravilo v ljubljanskem Cankar- jevem domu dogodek, poimenovan *Uspavanke slovenskih mater na Ma- džarskem*. V pozdravnem nagovoru velikemu števi- lu obiskovalcev je pred- sednik DSP Ivo Svetina poudaril, da je Slovenija dolžna skrbeti za Slovence v sosednjih državah in iz- razil prepričanje, da se bo slovenščina ohranila kljub vsem, predvsem lastnim, slovenskim slabostim.

V prvem tovrstnem Slo- vencem na Madžarskem namenjenem dogodku v Ljubljani so sodelovali Erika Köleš Kiss, zago- vornica Slovencev v ma- džarskem parlamentu, dr. Katarina (Katalin) Hirnök Munda, raziskovalka na Inštitutu za narodnostna vprašanja, pesnik in novi- nar Dušan Mukič ter glav- na in odgovorna urednica

stavku, bi bila: *Razmere so na večini področij za- skrbljivoče, vendar ne do stopnje, ko ne bi bile, z an-*

Predsednik DSP Ivo Svetina: »Slovenija država

gažiranjem manjšine in z večjo, konkretno pomočjo Slovenije, razrešljive.

Povezovalec Franci Just je sogovornice in sogovorni- ka za uvod vprašal, kako se spominjajo »svojih us- pavank«. Slišali smo po-

Odličen obisk v dvorani Lili Novy

Porabja Marijana Sukič. Pogovore je povezoval Franci Just, publicist in li- terarni zgodovinar.

V dobri dve uri in pol so se razpravljavci dotaknili vseh relevantnih vprašanj med Slovenci na Madžar- skem in si ogledali doku- mentarni film o narodno- stnih krajih in njihovih značilnostih. Če bi želel razpravo povzeti v enem

dobne odgovore, in sicer, da je bilo uspavank malo, več so pripovedovale ba- bice kot matere. Le Dušan Mukič je povedal, da mu je mama pripovedovala uspavanke v slovenskem knjižnem jeziku, ki so ga uporabljali v družini.

Erika Köleš Kiss je pred- stavila številčno podobo Slovencev tako v Porabju kakor razseljenih po drža-

RENAŠANJE MATERINŠČINE NA OTROKE?

vi. Največ Slovencev živi na porabskem podeželju, pa v Monoštru, Sombotelu, Budimpešti, Moson-

je dolžna skrbeti za Slovence v sosednjih
vah.«

magyarováru, Győru in nekaterih dugih krajih. Zagovornica je predstavila tudi politično organiziranost manjšine. Prva samostojna organizacija je bila Zveza Slovencev na Madžarskem, od leta 1995 pa delujejo lokalne narodnostne samouprave in Državna slovenska samouprava. Pri ZSM je izpostavila vlogo pri ustanavljanju in delu narodnostnih kulturnih skupin, pri slovenski državni samoupravi pa skrb za dvojezični osnovni šoli in pouk jezika v Monoštru in na srednješolski ravni. Predstavila je medije: časopis *Porabje*, televizijske Slovenske utrinke in Radio Monošter. Pri medijih velja poudariti, da so Porabski Slovenci (enako Slovenci v drugih državah) nezadovoljni s pisanjem in poročanjem o dogajanju med njimi. V Porabju so le delno zadovoljni z versko oskrbo v svojem jeziku.

Erika Köleš Kiss je ocenila vlogo in pomen zagovornikov v parlamentu, ki se razlikuje od poslan-

ca madžarske (dr. László Göncz je prišel na prireditve) in italijanske narodnosti v slovenskem Državnem zboru zlasti s tem, da zagovorniki nimajo pravice glasovati. So pa vključeni v parlamentarna telesa, kjer imajo priložnost opozoriti na naloge med manjšinami, ki jih zastopajo.

Del srečanja je bil posvečen porabski literarni ustvarjalnosti, ki jo je poznavalsko predstavil Franci Just. V novejšem obdobju so to trije avtorji: pokojna Irena Barber, avtorica kratkih, v narečju napisanih zgodb v dveh knjigah (*Trnova pout* in *Življenje je kratko*), in Karel Hollec, ki je v knjigi *Andovske zgodbe/ Andovske pripovedi*, v kateri na humoren način govori o življenju v svojem okolju (zgodbo *Andovski vsakdan* je v

Razveseljivo: Dušan Mukič pripravlja prvo pesniško zbirko

narečju prebrala Marijana Sukič). Tretji, osrednji avtor je Francek Mukič z romanoma *Garaboncijaš-Črnošolec* (natisnjenem v narečju, knjižnem slovenskem in madžarskem jeziku) in *Vtrgnjene korenje/Strgane korenine*, (odlomke je prebral Dušan Mukič), kjer opisuje kruto ravnanje kumunistične oblasti in osebno zgodbo o deportacijah na začetku 50-ih let, ko so v 12

taborišč iz obmejnih krajev odpeljali okoli 10 tisoč prebivalcev, od tega, kot je povedala dr. Katarina (Katalin) Hirnök Munda, iz Porabja 218 oseb, največ z Gornjega Senika. Po treh letih so gulage zaprli, toda taboriščniki se niso smeli vrniti na domove, kar jih je prisililo, da so delo poiskali na različnih koncih države.

Posebna pozornost je bila namenjena učenju slovenskega jezika in izobraževanju nasplošno. Marijana Sukič je govorila o porabščini kot jeziku Porabskih Slovencev, zato tudi polovica tednika *Porabje* v narečju. Poudarila je, da ima porabščina odločilno vlogo pri ohranitvi slovenske zavesti. Dvojezične šole sicer dajejo nekaj rezultatov, vendar za zdaj premalo. Boljši uspeh je soodvisen od večje stro-

kovne pomoči iz Slovenije. Katarina (Katalin) Hirnök Munda ugotavlja, da se je dobesedno pretrgal medgeneracijski prenos jezika, ki v Porabju ni ekonomska kategorija, zato se starši v imenu otrok ne odločajo za učenje slovenščine, marveč za nemški in angleški jezik, ki omogočata lažjo zaposlitev.

Tekst in foto:
Ernest Ružič

Ali je gnes humor preméno?

Bilau je davnega leta 1998, gda je Zveza Slovencev na Madžarskem vküper z murskosoboško založbo Franc-Franc - po ideji novinara in pisatelja *Ernesta Ružiča* - vödala prvo knjigo v zbirki »Med Rabo in Muro« za božični dar tistim, šteri so nutplačali novine Porabje. »Za letošnje svetke vöpride že dvajseta knjiga« - je 23. februara zadvečerka v varaškem Slovenskom domi tapravo urednik serije, literarni zgodovinar *Franci Just*.

Simona Cizar, Branko Šömen in Milan Vincetič

Lüstvo s té pa drüge strani grajnca - med njimi generalni konzul RS v Monoštri *dr. Boris Jesih* ino slovenska parlamentarna zagovornica *Erika Köleš Kiss* - se je v razstavnom prostori zbralo zatok, ka aj bi spoznalo pisatelja lanjskoga »dvojezičnoga« knižnoga dara z naslovom »Rakičanski brejg/Monošterski brejg« *Branka Šöмна*. Leta 1936 v Prekmurji narodjeni pripovedstnik, pesnik ino filmski scenarist je napiso več kak tresti knjig, že več kak tresti lejt pa živé v Zagrebi - smo zvödali od goričkoga literata *Milana Vincetiča*, šteri se je z avtorom v Monoštri pogučavo, ovak pa vsa tá humorna kratka pisanja dojobrno na našo domanjo rejč.

Ranč v etom žmanom geziki - šteri je po rečaj urednice *Marijane Sukič* (ob Dnevi maternoga gezika) v veukoj nevarnosti - je humoreski »Nindri indri« pa »Kresance« gorštela interpretatorka *Simona Cizar*. V knjigaj najdemo 24 pripovejsti, če rejsan je Branko Šömen napiso več kak petdeset pisanj o »Düplinaj« pa »Dündekaj«, šteri lidgé smo ranč tak leko mi, Porabski Slovenci pod »monošterskim bregaum« (šteroga - kak rakičanskoga - ranč tak nega). Malo nesrečno, malo prausno, malo butasto lüstvo má takše voditele, kak si zaslüži - med štenjaum Šömenovi humoresk leko spoznamo sebé pa se smejeó svojim hibam. Gnešnji demokratični cajti ne poznajo več humora - je v Varaši britko pripozno Branko Šömen, šteri je zavolo en par »politični hejcov« v mladi lejtaj dvakrat v vauzi tö sejdo.

Narod med Mürov pa Rabov je nika nej ovaški kak drügi - smo leko čüli na literarnom večeri v Varaši, vejpa kak je gost programa tapravo: »Ništérni se narodijo kak Düplini, živejo kak Düplini pa mrgéjo kak Düplini.«

-dm-

PREKMURJE

BOROVO GOSTÜVANJE

V Križevci so pripravili borovo gostüvanje, na sterom sta se zdavala Borovnjakov Andraš in Ščüfkova Kata. »Za vašo dobro volao do se pobrigali najbaokši goslardje. Na volao de Vam pečenka od divdje svinje, pečena na zavečom sali. Če te žedni, de Vam na volao najbokša pitvina od veverčnoga mlejka dale. Na volao do Vam sefelé meštri s svojim najfalejšim delom. Za Vaše zdravdje se pobrigajo doktordje s sefelej vrastvom.« Tau so bile rejči, s sterimi so organizatori na tau veselo fašensko šego, stero poznamo v Prekmurji pa v Porabji, zvali lüstvo od blüzi in daleč.

V Križevci so borovo gostüvanje nazadnje pripravili 2002. leta,

v Prekmurji pred šestimi leti, 2011. leta v Bodoncaj. Čiglij je gnesden tak, ka se v dosta naši vesnicaj v zimskom cajti niške ne oženi, tak ka bi leko meli dosta borovih gostüvanj, se tau ne zgodi. Nej je tak naleki pripraviti tau prireditev, vej pa se trbej za njau dosta pripravlati, nej samo neka dni, cejlo zimo ali ške duže. Pauleg toga so gnesden takši zakoni, ka organizatorom dosta sivi vlasi delajo. Zatau čestitka križevskim gasilcom. Vüпам, ka so si zadosta penez prislüžili za svojo cisterno.

V primerjavji s porabskim se najvejši tau prekmurskoga borovoga gostüvanja slüži v lejsi, gé se bor tüdi podere. Gej ške neka drügi razlik, najbolje fon-toško pa je, ka se ta stara šega ne pozabi, nej v Porabji in nej v Prekmurji.

Silva Eöry

PORABCI NA VESELOM VEČERI V SELI

Gledališniki Nindrik-indrik smo na pozvanje Humoristične skupine Nemaki v vesi Selo letos 10. februara pá leko gora staučili na 4. Veselom večeri v Vaško-gasilskom daumi. Prvo paut so meli v plani 13. januara, gda so v zadnjom minuti mogli vse dola

Gledališka družina Nindrik-indrik

staviti pauleg letošnjoga najlagovejšoga zimskoga zadvečerka. Zdaj so pa pá telko naroda meli, ka človek ranč ne dá valati. Tista velka dvorana, gde se s kauli leko obrača, se nabito napunila pa tau je vsakšo leto tak. Publika je skur trivörnoga programa skaus živa béjla, eške po odmauri (szünet) je niške nej dola stau-po. Čüdno! Tomi se ne radöjvajo samo tisti, steri vküper spravljajo program, liki mi tü, vsevküper sedem skupin, steri leko nota pokažemo svojo znanje, nisterni v spejvanji, špilanjji na inštrumentaj, vekši tau pa v špilanjji kratki gledališki iger. Igra Na lepše Mikija Roša je töj sve-

dočila, kakšna je, smeja je bilau puno. Veseli večer smo na našo veselje oprli mi, skupina Nindrik-indrik, etak smo cejli program v mirej leko sprvajali pa se dobro vö nasmejali. Po dougom programi smo se pa srečali v gostilni, gde so nas lepau pogostili

pa gora prijali, med tejm smo se pa malo vönagončali med seov. Pa smo zatau tü meli čas, ka smo si sprajli tiste dve gledališke skupine na piknik Dröjštva porabski slovenski penzionistov, stera so mela za nas najbola smejšne pa prauste igre. S tejm smo nin zaslöžiti steli njivo pozvanje tü, vejpa drügi so tü radi, če leko déjo kam inan špilat, zatau se tröjdijo z dobre vole skaus leta. Tak za pozvanje kak za veseli večer in dobro družbo se posaba lepau zahvalimo glavnomi organizatori Oskari Makarjiji, s sterim se letos penzionisti srečamo na Verici.

Klara Fodor

SREČANJE S SLOVENSKO ZAGOVORNICO

Drüštvo porabski slovenski penzionistov je letos že na začetki leta, 3. februara, pripravilo Srečanje Slovincov s slovensko zagovornico Eriko Köleš Kiss v Slovenskom daumi v Monoštri. Našo željenje je bilau, aj vsi v Varaši živeči Slovenci majo maudoš, ka leko direktno kaj zvejo, spitavajo pa prosijo od zagovornice za tánapraviti, ji dajo kakšno idejo, se malo vöpotaužijo, če ji kaj fejs tiški. Zatau smo te forum pri cajti dali na znanje pri slovenskoj meši, v novinaj Porabje, slovenskom radioni pa z živo rečtjav. Pa itak smo samo en zakonski par leko pridobili.

No, zatau je dobro, če se stoj kama vcuj držji, kak naši penzionisti, steri so se za pohvalit valaum v trno lejpom številu prišli. Z radostjov so gora prijali pa z velkim poštanjaum poslüjšali zagovornico o tejm, zakoj vse se trüdi, ka bi rada dosegnila za nas domanje Slovence po tejm, kakšne težave ma pri svojom deli. Radi smo, ka je s svojim delom že več vse dosegnila, kak povejmo, ka varaška baročna cerkev k obnavljanji dobi od rosaga 20 milijon forintov, dve dvojjezični šauli za pet lejt mata garantirano pejnaze za delovanje, dolejnjesenička cerkev dobi 12 milijon forintov, na tejm tü

delajo, aj za spomenik Avgusta Pavla tü dobijo na Gorejnjom Seniki. Tau je tü ta prajla, ka za velko poštenjë vzeme, če jo slovenske organizacije pozovejo na

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss

svoje programe. Škoda, ka se slovenske organizacije do gnesden med seov ne zglijamo za datume svojih letnih programov, etak se pa má zgoditi, ka na en den več programov spadne v tau maloj, lejpoj porabskoj krajini. Na konci po spitavanjom zagovornice pa po baratšagoškom pogučavanji go je z veseldjom pozdravo pa se ji s srca zahvalo naš dragi penzionist, Miška Ropoš, steri je ginau tisti den emo otvoritev svoje fotorazstave v Slovenskom daumi.

Klara Fodor
Kej: M. Ropoš

Škofovskemu vikarju so čestitali za rojstni dan

19. februarja so verniki pred slovensko sveto mašo v Monoštru molili rožni venec, Franc Režonja je v pridigi izpostavil, da je ljubezen do sočloveka pomebnejša od vsega drugega.

Pred zaključnim blagoslovom je v imenu vseh vernikov čestitala gospodu škofovskemu vikarju za njegov 70. rojstni dan slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss, ki mu je zaželela dobro zdravje in božji blagoslov pri opravljanju njegovega dela.

Naslednja slovenska maša v monoštrski cerkvi Marijinega vnebovzetja bo na Jožefovo, 19. marca.

László R. Horváth

Mateja Hauser – prekmurska Korošica

DELA TAM, GÉ JI JE FAJN

Mateja Hauser je Korošica, stero je pred 25. leti lübezen pripelala v Prekmurje. »Leko povem, ka prekmurski razmim skor vse, mogouče samo kakše trno stare rejči nej. Gučim tō, kelko telko, gda se pogučavlem s Prekmurci. Te, gda sem trno vesela ali čemerna, pa pozabim na prekmurščino, te bole po koroško vlečém,« pove in kujda: »Moja mladost je bila trno lejpa. Oča je ške študero, mama se je tō šaulala ob deli, tak ka sem gorrasla pri stari materi, v Radljah ob Dravi. Ona me je pistila, ka sem leko dosta okauli ojdla. Dosta dece nas je bilou in niške se je te nej bojo za nas, tak ka smo se od zrankoma do večera v lejsi špilali.

Tam je bila ena takša graba, kama so lidge smetke tametali. Tam smo najšli stare piskre, vouzeke, babe in ške drüge reči, pa smo jih za špilanje ponücali. Trnok sem bila, in sem ške gnesden, povezana z naravo. Vörvlem, ka so deca še čisti, nepokvarjeni, in mogauče rejsan zatau čüjejo tō palčke (törpék) in vile (tündérek).« Po rečaj naše sogovornice so se v njeni mladi letaj deca dosta družili tüdi s starimi lidami, steri so jim dosta zanimivi zgodb pripovedjali, tüdi o šatrirvanji. In tak so jim gučali tüdi o škopjenki, »tau je biu en takški šarkan, z ognjenim repom, drügo je bila divja jaga, stera je vöter, ka je vse tapodero, pripelala. Te so bili ške cahni, predsmrt-na znamenja.«

V osnovni šauli je nej bilou več tak fajn. »Mejla sem dugi gezik in sem rada nazaj gučala leranci, sploj če sem brodila, ka ona nema prav. Prva lejta sam mejla ške en drügi problem, s štetjom. Mešala so se mi litere. Tomi gnesden pravijo, ka je tau disleksija. Bilou me je sram, vej pa sem stejla furt biti najbukša. V začetki je tak bilou, ka sem se vse, ka je bilou v prvi čitanki, na pamet navčila, kesnej pa je tau nej več šlo. Moja mama je te po paverski pameti tak rejšila problem, ka sem vsakši den pred njau naglas mogla šteti in te se je moje štetje popravilo,« pove Hauserjeva, stera se je po končani osnovni šauli prva odlaučila, ka zavolo očo, steri je biu agronom, dé v srednjo paversko šaulo v Maribor. Brž je gorpriš-

la, ka je tau nej za njau, in se je prepisala na gimnazijo v Ravne na Koroškem. Gda je tau šaulo zgotovila, je šla v Ljubljano študemat biologijo in kemijo, pauleg toga pa ške agronomijo. Njena kari-

Mateja Hauser v družbi dvej stanovalk DOSOR-a

era lerance je nej dugo trpela. Po tistom, ka se je oženila, se je preselila v Prekmurje. Starši bivšoga moža majo firmo, stera se spravlja z medicinsko opremo za reševalna vozila in špitale, tak ka je tam začnila pomagati.

»Vidla sem, ka nemo mogla cejli žitek biti leranca, vej pa je tau fejst žmeten poklic, sploj če ga škeš dobro delati. In tak sem se ob deli vpisala v Ekonomsko poslovno fakulteto v Maribori, stero sem zgotovila, vpisala sem še magisterij, napravila vse izpite, naloge pa sem nikdar nej napisala, ka se mi je tak vidlo, ka bi mi tau preveč cajta vzelo. Nikdar mi je nej bilou fontoško, kakše nazive lidge majo, bole tau, kel-

ko znajo in kelko so se pripravili iz dneva v den včiti. Zdaj, skor pri petdeseti lejtaj, bi mogauče šla študemat fizioterapijo, pa bi pri sedemdeseti že leko bila dobra fizioterapevtka. Zakoj pa nej. Tak ali tak mo mogla delati tak dugo, ka do me roke in noge nosile. Toga si tüdi želejn, če sem iskrena (öszinte), si ge ne želejn tak brž titi v penzijo,« pove Hauserova, direktorica Doma starejših občanov Radenci (DOSOR), v sterom

je zaposlena od 2008. leta. Pred tem je delala ške v razvojni agenciji, v Radenski in na Pomurski gospodarski zbornici: »Včasi so me malo čüdno gledali, ka sem telko službe menjavala. Te, gda sem s gombocom v želodci ojdla v službo, sem pravla, ka se ges toga več nejdem. Furt sem si gemala tau svobodo, ka delam tam, gé mi je fajn. Moguače sto misli, ka modrijo gonim, samo te gomboc človeki dela raka, on betežen grata.« Voditi DOSOR je tō nej lejko delo: »Vsakši den je vse na nauvo. Se pa starejši lidgé tō spremijnajo. Če smo včasi pri glasbeni željaj ške bole narodnozabavne pesmi špilali, zdaj vrtimo tüdi rock muziko. Lidgé se

neškejo zdraviti samo ob pomauči padarov, iščejo še drüge metode. Eni neškejo več mesa gesti, bole vegetarijansko in vegansko.« Sploj so v radenskom dau-mi znani po tom, ka probajo spunjavati želje njihovih stanovalcov, »vej pa ške-mo, ka ohranijo svoje navade. Če sto ške spati do devete, ga pistimo, de pač meu zajtrk malo kesnej. Spoštüvlemo

Rada ma naravo in živali

ruksauk, ka so ga prinesli s sebov. Pri nas žive skor dvesto lidí, zatau vseh želj ne moremo spuniti, lepo pa poskrbimo, tüdi z raznimi aktivnostmi, ka vsakši najde neka, ka rad dela, mogauče tüdi kaj takšoga, za koj je prva, gda je ške odo v službo, nej meu zadosta cajta« ške pove Mateja Hauser.

Silva Eöry
Kejpa: osebni arhiv

ŽELEZNA ŽUPANIJA

DELO PA PLAČE

Po najnovejši podatkej, ka je Statistični urad (statistikai hivatal) vödau, v Železni županiji so lani povprečno (átlagosan) neto 160.000 forintov slüžili zaposleni delavci pa lani je bilau najmenje lidi brez dela. Bruto povprečna plača je 241.000 forintov bila, s tejm je Železna županija na štrto mesto prišla v rosagi, pa za seuv njala županijo Tolna, Pešt pa Heves. Dapa še etak smo doaostali od državne povprečne plače za 15 gezero, od najbukši plač pa za 22 gezero forintov. Tau aj nas veseli, ka povprečno 40 gezero forintov več slüžimo kak tisti, steri majo najmenkše plače. V štatistiki se vidi, ka najbola slabo v socialni sferi slüžijo, mejsačno neto 74.266 forintov nesejo domau, največ pa tisti, steri v bankaj delajo, njigva plača je skur petkrat vekša, 345.143 forintov dejejo v žepko. V Železni županiji je lani rekordno nizka bila (1,9 procentov) brezposelnost (munkanékkülség), v edenajsti lejtaj je ta številka še nikdar nej bila tak nizka. Tej, ka nejmajo dela, so bola tisti, štéri so se nej včili pa nejmajo niše meštarije nej. Tak ka v županiji že sploj ne moremo gučati od brezposelnosti, bola od tauga, ka nega telko delavcov, kelko bi trbelo, pa tau vala za županijo Veszprém pa za županijo Győr-Moson-Sopron tō. Na tau, ka de zdaj že pomalek tak trbelo delavce iskati, najbola tü v tau našoj regiji, tak mislim, tō vpliva, ka smo skrak k Avstriji, pa sploj dosta lüstva dela vanej. Zdaj je že tak, ka dobroga mojstra – od zidara do tišlara ptt. – ne najdeš, moraš bole firme gorvzeti, če kaj škeš delati ali obnavlati. Zato, ka tisti, steri v Avstriji delajo, so med kednom vanej, v soboto pa v nedelo pa nedo delali. Zaka bi delali, gda v Avstriji dobro plačo majo. Njim po sobotaj pa po nedelaj že nej trbej delati kak naši delavcom, tistim, steri si malo kaj škejo prislüžiti vcüj k plači.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Pahor: Slovenija velja za proevropsko državo

Slovenski predsednik Borut Pahor je na varnostni konferenci v Münchnu poudaril, da Slovenija velja za proevropsko državo, ki se zaveđa odgovornosti za svojo lastno stabilnost in varnost, a jo obenem umešča v kontekst skupnih naporov. O oceni varnostnih razmer po svojem nedavnem obisku v Rusiji in Ukrajini je predsednik republike ocenil, da je na strani tistih, ki verjamejo v krepitev miru, sodelovanja in poglobitve vsestranskih odnosov, še vedno veliko več argumentov in moči, kot na strani tistih, ki menijo, da so konflikti neizogibni. Predsednik republike Borut Pahor se je v Münchnu srečal tudi s podpredsednikom ZDA Mikom Penceom in ga prosil, naj predsedniku ZDA Donaldu Trumpu prenese informacijo o pripravljenosti Slovenije, da gosti prvo srečanje Trumpa in ruskega predsednika Vladimirja Putina.

Zadnji francoski kralj naj ostane pokopan v Sloveniji

Novo Gorico je obiskal francoski princ Ludvik Alfonz Burbonski, zakoniti dedič francoske krone. Obiskal je grobnico Burbonov v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici, kjer je pokopan zadnji francoski kralj Karel X. Ob tem je izrazil željo, da njegovi predniki ostanejo pokopani v Sloveniji, kot je bila njihova želja. V prvi polovici 19. stoletja je bila kraljeva družina med drugo francosko revolucijo izgnana iz Francije. Šest let so potovali po svetu. Leta 1836 je bila v Pragi epidemija kolere, zato je Karel X. sprejel povabilo grofa Coroninija, naj pride v Gorico. Le nekaj dni po prihodu v ta kraj je zbolel in umrl za kolero. Njegova želja je bila, da ga pokopljejo v kripti cerkve na hribu Kostanjevica. Pozneje so tukaj pokopali tudi člane njegove družine.

IGRE IN IGRAČE NEKOČ

Na DOŠ Jožefa Košiča Gornji Senik smo v petek, 17. februarja 2017, gostili go. Matejo s Pomurskega muzeja iz Murske Sobotice.

Tokrat je učencem od 4. do 6. razreda predstavila aktivno uro z igračami in igrami naših babic in dedkov. S seboj je prinesla tri pripomočke: leseno igro, imenovano »marjanca«, prazne koruzne storže ali »stučke« in tako imenovane »brkvence« - na nitko navite gumbe ki med kroženjem okrog prstov brnijo.

Gospa Mateja je učencem razložila, da so se igre in igrače nekoč zelo razlikovale od današnjih. Učenci so se igrali z doma nareje-

so igrali »marjanca«, izdelovali »brkvence« in iz »stučkov« zidali stolpe. Učenci so pri igranju zelo uživali in

Igra Marjanca na gornjeseniški šoli

dejali, da je bilo zelo dobro, čeprav računalniških igranic ne bi zamenjali.

Gospa Mateja nam je obljui-

17. februarja je prišla tudi na DOŠ Števanovci muzeologinja Mateja Huber iz soboškega muzeja. Na delavnici so sodelovali učenci od 3. do 6. razreda. Na sliki zlaganje »kukrčnih stučkov«.

nimi igračami in z igrami, ki so si jih izmislili sami.

Da bi učenci bolje podoživeli igranje nekoč, so se tudi sami lahko poskusili v igranju starih iger. Po skupinah

bila, da nas bo letošnje šolsko leto še enkrat prišla obiskat.

Besedilo: Nino Gumilar

Sliki: Silvija Kočiš, Agica Holec

porabje.hu

IZDELOVALI SMO MASKE

Z učenci podaljšanega bivanja smo teden dni pred pustom izdelovali pustne maske. Desertne krožnike, ki smo jih najprej prerezali na polovico, smo pobarvali z vodenimi barvicami, jim izrezali oči, na koncu pa jim dodali še nos, ušesa ali brke. Nastale so čudovite živalske pustne maske na palicah, ki so učencem bile kot nalašč za igro. Kar naenkrat so se spremenili v zajčke, medvede, opice in pande. Ne verjamete? Poglejte fotografijo.

Besedilo: Nino Gumilar

Slika: Gabriella Labricz

DAN ODPRTIH VRAT NA SENIŠKI ŠOLI

22. februarja 2017 smo na DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku povabili bodoče prvošolčke in njihove starše na dan odprtih vrat. Otroci so sodelovali na interaktivni učni uri in si ogledali sodobno opremljeno šolo. Starše smo seznanili z življenjem šole, z vzgojno-izobraževalnim delom, obveznostmi in zunajšolskimi dejavnostmi, ki jih izvajamo. Ob koncu smo bodočim prvošolčkom dali darilca, jeseni pa, upamo, da bodo postali učenci naše šole.

Foto: Adrian Takač

PUSTOVANJE V ŠTEVANOVCIH

18. februarja je Slovenska narodnostna samouprava Števanovci organizirala pustovanje.

Program se je začel popoldne ob 17. uri v kulturnem domu. Dvorana se je napolnila, več obiskovalcev je stalo, ker niso imeli sedeža. Zelo veseli smo bili, da so se ljudje zbrali v takem številu.

Kot predsednica samouprave sem pristrčno pozdravila vse zbrane in sem na kratko povedala, kako bomo skupaj pustovali. Najprej so se z dvojezičnim pustnim programom predstavili najmanjši iz vrtca. Bilo me je strah, kako

jim bo šlo, kajti prejšnji teden je bil vrtec zaprt zaradi viroze. Toda moram dodati, da so bili zelo pridni. Potem so nastopili učenci DOŠ Števanovci, ki so predstavili tri kratke skeče, recitirali so slovenske pustne pesmi in na koncu eno tudi zapeli. Kulturni program je zaključila gledališka skupina Nindrik Indrik. Predstavili so, kako gre delo v turistični agenciji, kam bi se radi peljali na izlet. Igra je bila zanimiva. Rada bi se zahvalila vsem nastopajočim, da so sprejeli naše vabilo in oblepšali ta popoldan.

Program se je nadaljeval z izbiranjem najboljših mask. Žirija je ocenjevala različne maske, ki so jih oblekli otroci. Videli smo: štorokljo, čaj, čarovnico, metulja, zmaja, roparja in še bi lahko nadaljevala. Maske so bile zanimive in velikokrat tudi čudne. Med ocenjevanjem nam je zaigral na harmoniki Mark Tivadar.

Začel se je otroški ples, temu so se pridružili tudi odrasli. Vmes smo jedli krofe in drugo pecivo.

Nagrajeni otroci so se zelo veselili svojih uspehov.

Zvečer se je v gostilni nadaljeval pustni ples. Ples je začela folklorna skupina Društva porabskih slovenskih upokojencev, ki je zaplesala porabske in goričke plese in s tem odprla ples za vse obiskovalce. Malo nas je bilo, ampak muzi-

ka je bila »super« in ljudje so se kar zavrteli. Zadovoljni smo zaključili ta dan in začeli novega, saj ples smo zaključili po polnoči.

Agica Holec
predsednica

V künji inda in gnes (8)

Žličnjek – žličnik – kanáltartó

Inda so naši starci geli z lesenov žlicov. Gda so te lesene žlice tazaprali, so je mogli posišiti. Za tau so nūcali žličnjeke iz lesa ali z drauta. Z lesa je bila edna mala deska vözlūknjena, z drauta pa so tak spleli žličnjeke, ka so tō lūknjasti bili. V te lūknje so „z glavauv“ gor nutdejvali lesene žlice, ka so se lepau posišile. Bili so takšni žličnjeki tō kak edna škatūla.

Tau škatūlo so lepau s trej strani vövrezali z raznimi mintami, raužami ali listi. Žličnjeki so visali na steni künje vsikder pauleg špajeta. Gda so več nej z lesenimi žlicami geli, so kijauke (kuhalnice) sišili v žličnjeki.

Gnes mamō žlice in drūgi escajg v kišti, v künjskom omari.

Marija Kozar

FAŠENEK V MOJI SPOMINAJ

Fašenski cajt drži od 6. januara do pepelnice, letos do 1. marciūša. V Porabji tak kak v adventi, na božič, na nauvo leto, v fašenski so tō bile šege, stere so se duga lejta gor držale, s časom so je tapistili, dapa v zadnji lejtaj znauvič živejo, zdaj več nej spontano, liki v organizirani formi.

Fašenski cajt je bijo za korajžo, za dobro volau, za družanje. Flajsne ženske so pekle fantje (v drugi vesaj krofline pravijo), skaldje in drugo pecivo.

Te cajt so ojdli kaulek po vesi od rama do rama nut zravneni fašenski. Pri nas v Sakalauvci so odraslo ojdli. Dva fašenska pa ena pocūkana lenka. Fašenek je na glavej emo s kreppapirskimi pantlikami okinčani dugi štük, oblečeno je emo vöobrnjene lače in rejkli s pantlikami. Obraz je emo zakritoga iz papira vövreženim in pofarbanim maskom. V rokej je noso kusti draug in na tjauko (kuhalnico), stera je na srejsda vö bila prelūknjena, gora za bito štrumpfo, v steroy je držo pejneze, ka so njim domanji dali. Lenka (stera ja največkrat tō moški bila) je mejla alo, vecelejk pa mask na obrazi. V rokej je nosila cejkar. Kompanijo je sprvajo harmonikaš. Fašenski

so pri rama hejc delali, z vsakšim plesali, če si nej skrb emo, si leko sajavi grato, fašenek je pod rokajcov saje emo. Pejneze, fantje pa dajca so dobili pri rama. Pri nas so duga lejta dve skupine ojdle. (Po rama Koka mlajši pa z Dolenjoga Senika Buca mlajši; ka so oni prven tō v Sakalauvci živel.)

Te cajt so v gostilni ali pa v kulturnom daumi po nedelaj (zato ka smo v soboto eštjak mogli delati) in na fašenski torek držali veselice. Naša ves je mejla tri bande (Makoš, Korpič, Hackoš), stere so davale pod petē lüstvom. Makošova banda je igrala največkrat v Števanovci, Korpiča banda pa doma v vesi, Hackošova banda pa na fašenski torek. Moj oča je krčmar bijo, te cajt je on držo veselice (v drugi cajtaj kakše organizacije, npr: KISZ/ mladinska org., Nótanacs/ svet žensk, Hazafias Népfrent/ SZDL).

Vüjeca žena, Mamoka so pripovejđali, gda so še oni mladi bili, so na fašensko nedelo in torek plesali »za kusto repo in za dugi, velki len«. Zđaj repo pa len več ne pauvajo. Na fašenski torek so nesli v krčmaušonko, mesau, vrdjanjike (pe-rece), do paunauči so telerge

prazni gratali, zato ka se je v srejsda s pepelnicev začno post. Po tistom so do vüzma mesa v lampaj več nej meli, masno nej djeli, naprej so vzeli tisto posau, v steroy se masno nikdar nej küjalo. Nota so držali post. Gnesden že tau malo lidi nota drži, tak mislim.

V Porabji v našoj vesi in na Dolejnjom Seniki so živelii Cigani tō. Njina šege je bila na fašenski torek, ka so vöodebrali ciganskoga krala in kralico, v paunači pokopali bōgō (kontrabas), zato je na te den igrala Hackošova banda. S tejm so razglasili, ka je korajžnoma cajta konec, začne se post. Na veselici sta krau pa kralica z vsakšim plesala, za ples so moški mogli plačati goslarom. Pred paunaučov so ta zaigrali nauto »Lehullott a rezgónyárfa levele«, za popa (župnika) nota zravneni ciganski moški je na cingole položeni pa dola pokriti bas ta sprevodo, žalostni goslarge in drugi so si skunze brisali. Do vüzma se muzika v kerčmej nej čūla. Dobro bi bilau, če bi te šege znauvič naprej prišle, tak kak ojdijo znauvič fašenski po vasaj.

Jože Karba,
nekdenešnji Sakalauvčar

... DO MADŽARSKE

Veliki petek – dela prost dan?

Parlament je prejšnji teden, ko je začel spomladansko zasedanje, razpravljaj o predlogu manjše vladne stranke, krščanskih demokratov, da bi bil veliki petek že v tem letu dela prost dan. »Veliki petek je pomemben dan v krščanski liturgiji, saj se verniki spominjamo na trpljenje in smrt Jezusa. Naš predlog služi temu, da bi se lahko dostojno in primerno spominjali,« so zapisali v obrazložitvi.

Sam predlog je že lani vložil minister za človeške vire Zoltán Balog, podprla sta ga tudi podpredsednik vlade Zsolt Semjén in minister za narodno gospodarstvo Mihály Varga. Po mnenju ministra za človeške vire bo imel veliki petek kot dela prost dan pomembno vlogo pri revitalizaciji krščansko-kulturnega značaja države.

V kolikor bo parlament predlog sprejel, bomo imeli ob velikih noči 4-dnevne praznike.

GM bo prodal svoja evropska podjetja

Potencialni kupec Oplovihtovarn v Evropi je skupina PSA, ki proizvaja avtomobile znamke Citroen in Peugeot. Kupoprodajno pogodbo naj bi podpisali 9. marca na avtomobilskem salonu v Ženevi. Predvidena cena, ki jo bo dala skupina PSA, je dve milijardi dolarjev, je pisal nemški tednik Bild am Sonntag.

Oplove tovarne so lani obratovale z izgubo, ki je znašala 257 milijonov dolarjev. Kljub temu da je Opel lani v 22-ih državah Evrope povečal prodajo, kar se je zahvaliti novi Astri, analitiki tudi letos niso optimisti.

V evropskih Oplovihtovarnah je zaposlenih kakih 38 tisoč ljudi, skoraj polovica v Nemčiji. Po informacijah omenjenega dnevnika naj bi skupina PSA Nemcem obljubila, da njihove tovarne ne bo zapla, niti večje reorganizacije ne bo. Kaj se bo zgodilo z monostrsko tovarno, se zaenkrat ne ve.

Pau kile krüja sem nej mogla küpti

Terika Zavec, po izi Štufatjina, je v Slovenski vesi gorrasla na najvišešom pa na najlepšom brejgi. Zdaj v Varaši žive s sinaum pa z njegvo družinov, pa že komaj čaka, aj dobro vrejmen baude, aj leko malo veney v ograci dela. Lejpi ram majo, steroga sta še z možaum zidala pa kak te leko šteli, te njim je slabo šlau, bilau tak, ka še telko pejnez so nej mejli, ka bi si kilo krüja küpili.

Terika, gde ste vi doma bili v Slovenskoj vesi?

»Tam pri drugom potoki trbej titi cejlak vö na brejg, tam smo mi doma bili. Samo dja pa brat sva taodišla, sestra mrla, pa te z Gorenjoga Senika Šulič pa njegva žena sta naš ram dolaküpla, dapa zdaj sta že obadva pokopana. Lejpo je bilau tam laknivat, samo daleč je bilau, od tistec sem odla v Varaš delat v židano fabriko.

Dosta grünta ste delali?

»V trej mestaj smo meli, dapa nej tak dosta, pa dočas ka so stariške živeli, smo krave tö meli. Gda sta ona mrla, potistim več krav nej bilau, pa ranč bi nej bijo, sto bi se z njimi spravlo, zato ka smo vsi v fabriko odli delat.«
Ka ste delali, gda ste šaulo vözopodli?

»Tam kak so zdaj terme, tam je bijo eden kertészet (vrtnarstvo) pa ta sem üšla delat, gda sem štirinajset lejt stara bila, zato ka tistoga reda delo nej bilau pa so te indrik nej goravzeli. Dobro je bilau tam, okapali smo rauže, papriko, paradajs ranč ka je raslo, dapa nej sem dugo tam ostala, zato ka v Šopron sem odišla delat v židano fabriko. Gda je revolucija vövdarila, potistim smo te sé nazaj v Varaš prišli, pa cejlak dočas, ka sem nej v penzijo odišla, sem v varaškoj židanoj fabriki delala.«

Vi ste tam v Šoprona tö paulek pri meji bili, vam je nej napamet prišlo, ka bi vi tö odišli?

»Sploj mi je nej napamet prišlo, ka bi dja kama išla, zato ka mena tü dobro bilau.

V Šopron sem tö samo zato išla, aj delo mam, zato pa mati mi tö nej prauto bila. Po revoluciji vejn zato, ka dosta delavcov odišlo s fabrike, mi smo leko domau prišli, zato ka smo dobili

Terika Zavec (po izi Štufina) živé vküper s sinovo družino

delo. Dja sem rada delala v židanoj fabriki, še tak tö, ka človek dostakrat djauko, če kaj nej šlau, dapa tašo je vejn vsepovsedik bilau. Skur tresti lejt sem delala tam, pa gda sem štiridesetosem lejt stara gratala, te sem penzijo odišla, zato ka sem na tri partije delala, pa zavolo tauga so te nam par lejt tapistili. Gda sem v penzijo odišla, potistim sem tö nej počivala, liki v Hortvátzsidány sem odla djabke, višnje pa črešnje brat, dočas ka sem ladala.«
Gda ste se ženili?

»Edendvajsti lejt stara sem bila pa te sem že tü v Varaši delala, gda sem se z možaum spoznala, ovak je on s Farkašovec bijo. Te je on že tau zemlau, gde zdaj naš ram stoji, dolaküpo pa zato smo tü zidali. Mi smo tak

ram redli, kak smo pejnaze meli, gda smo sé prišli, te smo samo eno izo pa künjo meli, potistim kak smo ladali, tak smo redli tadale. Gda se je pojep oženo, te je on tö doma austo pa vrkar pod strejov so si vönpravli svoj tau, gde živejo.«

Nej bilau špajsno z vesi v Varaš pridti laknivat?

»Tü je dobro bilau, zato ka gda sta pojep pa dekla maliva bila, nikoga sem nej mejla, sto bi nanje skrb

kak zdaj, ta mladina tak ne vej že šparati. Tej, ka štjejo, vse leko si tjüpijo, tejm nikanej trbej šparati. Če njim pripovejdam, kak je prvin bilau, te se smejejo, ne dajo valati, ka je tašo srmastvo bilau.«

Ka mislite, dobro je tau tak?

»Tau je nej dobro tak, ne pravin, ka je srmastvo dobro bilau, samo pa tau je tak tö nej dobro. Mi smo se veselili, kak koli kaj maloga smo dobili, zdaj ta mladina se že ne vej tak veseliti, zato ka vse ma.«

Vi ste ka dobili na božič, gda ste mali bili?

»Ka bi dobili, nikanej, taši saloncuker smo redli, ka smo kockacuker na dva tala rezali pa tau smo sükali nut v papir. Mi smo se tauma bola veselili, kak zdaj ta mladina kakkoli velkoma, ka

zdaj dobijo. Mi smo prvin že komaj čakali, aj božič baude, vidiš, zdaj pa tak taodide, ka ranč vpamet ne vzememo, pomalek de taši den kak vsikši drugi.«
Ka je vam bilau najbavše?

»Vejn najlepše je tau bilau, gda sem se vozila kauli po svejti z varaškimi penzionisti. Cejli rosag smo nutzopodli, bili smo na Polskom, na Talanjskom, v Sloveniji, Romuniji, Avstriji... Dostakrat je tak, ka če kaj kažejo v televiziji, te vidim, ka sem dja tam tö odla pa vidla. Dja rada dem pa tau namé fejest veseli, vej pa gda sem mlada bila, sem tak nej mogla nikanej pridti.«

Eške tau dobro, ka zdravje mate.

»Dja sem pred šestimi lejti sem taša betežna bila, ka

so barbejrdje mislili, ka mrdjém. Na vsi svecovo sem na graubiške išla s biciklinom pa eden velki pes prileto pa me je goraobrno. Te pes je nej tapüşčeni bijo, na štriki so ga sprvajali, dapa ranč tak daleč bijo, ka je namé dosejno. Kak sem dja taspadnila, mena se je latjet strau pa sem nej mogla gorastaniti, zato so pa mena rešilca (mentö) pozvali, steri me je taodpelo. Mena so latjet nutra v gips djali pa so samo tretji den pametvzeli, ka so mena v črvej klobase tö počile, pa od tauga sem fertözés (infekcijo) dobila. Barbejrge so hčeri tau prajli, ka taša operacija je za mlade nevarna, nej pa za starejšoga, tak ka aj se kreda deje na najüše. Dapa, hvala baugi, Baug mi je pomago.«
Včasín je fašenek, zdaj se že pomalek morate kreda dejvati, ka te fanke (krofe) pekli.

»Dja dober recept mam za fanke, dja tak pečen fanke, kak sem še od svoje matere vidla pa navčila. Gda se spečejo, te taši lejpi remen majo kaulivrat pa na žmaj so tö fejest dobre.«

Šli te kaman na fašenek?

»Če mo šla, te samo prejk v Lipo, ka penzionisti majo, ovak že trno nikan ne odim, bola sem doma. Predpodnevom, če sneja dela, te tjüjam, gda je že baukšo vrejmen, te vanej v ogradcí delam, ka že sploj fejest čakam. Po obedí malo kaj štem knjige, novine, sledkar pa te že tak televizijo gledam do večera.«

Tau zato dobro, ka ste nej sami, ka sin pa njegva družina je z vami, nej?

»Dobro, ka sem nej sama, ka vsigdar je nekaj paulak mene, dapa ranč tak hči, stera tü v Varaši žive, me tö skur vsikši den pogledne.

Karči Holec

Törki so v krajini že!

Rosag osmanski Törkov se je v 14. stoletju naglo povečavo na Balkani, njegve grajnice so z leta v leto bliže slovenskim krajinam prišle. Törki so najoprvin večkrat nutvdarili v protivniške rosage pa tam robili, ka bi strli njino mauč, po tistom pa so prišli z veukim šeregom. V svoji nauvi krajinaj so nutypelavali islamsko vöro, svojo sodačko organizacijo ino nauve kulturne navade.

Törki so v Evropi eške krepši gratali, gda so leta 1453 prejkvzeli Carigrad (gnešnji Istambul). Sultan *Mehmed Osvajalec* (Hódtító) je k svojomi imperiji deset lejt kisnej prikapčo Bosnijo, tak so na konci 15.

stoletja na red prišle krajine v rokaj Habsburžanov. Törki so na Slovensko oprvin nutvdarili že leta 1408, od toga piše kranjski polihistor *Janez Vajkard Valvasor*, depa te so eške samo robit prišli. Leta 1415 so gezdili prauti Vogrski, pa tak prigezdili do Ljubljane. Že tistoga ipa se je pokazalo, ka dežele (tartományok) nemajo nikše prave obrambe (védelem). Zatok so napravili nauve obrambne rede, nauvi sistem: nutzakapčeni so bili vsi, šteri so meli zemlau v deželi, eške cerkveni gospaudge tö. Vsikši je mogo telko konjenikov pa pešakov vöpostaviti, kelko bogastva je emo. Če je bila veuka nevarnost, so nutpozvali pavre tö - vsikšoga 30., 20., 10. ali 3. zdravoga moškoga. Varaši so sami riktali svojo obrambo pa postavljali pešake.

Po leti 1469 so Törki v slovenske krajine vsikdar krepše vdardjali, z dosta konjenikami. Napadi (támadások) so bili nagli pa dobro organizirani, vnaugokrat so je nej pričaküvali. Zvekšoga so nutprišli samo v edno deželo (najbole so mantrali Kranjsko), depa takšo je tö bilau, ka so vdarili vu več krajin. Dostakrat so v ednom leti trikrat-štirikrat napadnili, edno bitje je trpelo dva-tri kedne ali cejli mejsec.

Varaši so prejkzozidali svoje stené, ništerna mesta na rovačkoj grajnici pa so dobila pravico do nauvi sten (Kočevje, Lož, Krško). Paversko lüstvo je za obrambo zidalo takzvané »tabore«, na slovenskoj zemlej je bilau kauli 350 takši. Tau so bile cerkve s stenaub kauli sebé ali zidine z ednim törmom. V ništerni taboraj je mesto melo do dvej gezero lüdi. Zvün toga se je prausno lüstvo skrilo v djame ali brloge, štere so od zvüna sigurno cujzaprli.

Prauti konci 15. stoletja so Törki več nej tak na gau-

sti prihajali, nauvi val napadov pa se je začno po leti 1522, gda so robili po Štajerskom, Kranjskom, Primorskem pa eške pri nas v Prekmurji tö. Nej zaman

- najvekši sultan *Sulejman Veličastni* je sto cejli poznani svejt za svojoga meti. Njegovu ciu je biu Beč (Dunaj) tö, s svojimi sodakami pa je zatok dostakrat nutvdaro, ka aj bi krščanjska sodačija s kem bole daleč od glavnoga varaša ostala. Habsburškoga centra so Törki nikdar nej mogli prejkvzeti, od srejde 16. stoletja pa so bole na rejdku ojdli v slovenske krajine tö.

Gda je nevarnost minaula, je gospočko lüstvo že bole romantično brodilo: osmanska kultura je gratala prilüblena, pisali so pripovedjst, drame ino opere o törski cajtaj. Na gradaj so meli tepihe pa omare iz Azije, ino eške kejpe, med šterimi so erične takzvané »turkerije«.

Törki pa so nej sami od sebé odišli. Gda je *Maksimilijan I. Habsburški* cesarstvo prejkvzeu, je obramba bole krepka gratala. Svoje dežele v gnešnjoj Avstriji je raztalo na gorenje- ino spaudnjeavstrijske, v nji pa stvauro državne kancelaje, ranč kak v Beči: za finance, za birovijske pa za politiko. Dežele Štajersko, Koroško ino Kranjsko (kisnej pa eške Goriško) je povezo

Prausno lüstvo se je v nevarnosti potegnülo v »tabore« - eden najbole erični je v primorski Hrastovljaj

v takzvané »Notranjeavstrijske dežele«. Glavni ciu je bila baukša obramba prauti Törkom, eške bole, gda so leta 1530 te dežele dobile vküпно sodačko vodstvo. S centrom v Graci so bile skoro kak eden ejkstra rosag, skrb pa so mele na utrdbe (eröditény) na rovačkoj grajnici tö.

Prejdnji v Znautrašnjoj Avstriji so znali, ka leko samo tak prautistanejo Törkom, če napravijo dobro špijonsko službo pa signalno organizacijo. V bližanje törske krajine so pošilali svoje lidi pa postavljali dosta signalni kresov, ognjov. Če se je bližala törska nevarnost, so

leko z vužiganjom - na priliko na Kranjskom - vsikšoma v dvej ali trej vöraj na znanje dali prihod neprijatelov.

Törski sodak pela svojiva roba (na kejpi Hansa Guldenmunda)

Za en malo pa so gorprišli, ka je obrambo baukše organizirati zvün svoje zemlé, na Hrvaškom. Utrdbe pri grajnici so prejkvzeli, do leta 1578 so je v rokaj meli že 88. Té remen pri törskoj grajnici je daubo imé »Vojna krajina«, štera je od srejde 16. stoletja slišala pod cesarov bojni svet (haditanács) v Beči. Notranjeavstrijske dežele pa so mogle za njau dati 90 procentov vsej penez. Armada törskoga velkoga vezira

Ahmada Köprülüna je vleti 1664 s pravca Velike Kaniže prihajala prauti vogrsko-štajerskoj grajnici. Ciu kauli 120 gezero glave sodačije je biu priti prejk Rabe do Beča. Augustuša se jim je prauti postavio grof *Montecucoli* s svojov združenov krščanjskov armadov, petkrat menjšov od törske. Bitka (csata) je bila tri kilometere od Monoštra, pri gnešnji avstrijski Maudincaj (Mogersdorf). Kak čeden sodački prejdjen je Montecucoli vöponüco vodau Rabo, prejk štere so mogli Törki priti za svoj napad.

Bitje se je začnilo zrankoma v devetoj vöri ino je trpelo samo sedem vör. Törki so strejlali na srejdjen tau krščanjske sodačije, vej so go steli na dva tala razlaučiti. Tau se jim je nej prišikalo, Montecucolina vojska pa je je potisnila v Rabo. Več gezero Törkov se je vtopilo v vodej, več kak deset gezero pa je je mrlau na pauli. Če rejsan je krščanjski svejt svetiu veuko veseldje, so v Vasvári podpisali »sramotni mér«, šteri je nej vöponüco velko zmagö prauti Osmanom.

Törsko nutvderanje je krepko ostalo v spomini lüstva: njini strašni sodački napadi pa roblenje se poznajo v ljudskoj literaturi, s spoj negativnim

kejpom od osmanski sodakov. Domanji prejdnji pa so eške prautipropagando tö delali: druknivali so pozvanja ino razglase, malali so kejpe pa freske v cerkvaj, organizirali so molitve ino procesije prauti Törkom. V porabski ljudski pripovedstaj ranč tak leko najdemo spomine na törske čase: »nekda so törski sultani v naši orsagaj robili i požigali« - spejva pesem o Zaliki. Vejpa istina je, ka je mohamedansko lüstvo iz Male Azije za skoro tristau lejt v straji držalo Slovence - aj so živeli v avstrijskom ali pa vogrskom tali srejdne Evrope.

-dm-

DATI VSE OD SEBE NA TRENINGIH IN TEKMAH

Deveta ura dopoldne. Dvorana Košarkarskega kluba Körmend je prazna in tiha, težko si je predstavljati bučno navijanje domačih privržencev, ki ob vsaki tekmi svoje priljubljene ekipe napolnijo prostor. Pri enem od sektorjev nas čaka nasmejani mož sredi svojih tridesetih let. Pogovor v telovadnici osnovne šole v mestecu ob Rabi steče v slovenskem jeziku, kar je v tej dvorani nekoliko neobičajno. Prvi trener domačega madžarskega moštva je namreč od lanskega decembra Gašper Potočnik iz Slovenije, ki svoje igralce ogovarja in usmerja v angleškem jeziku. »Že od rane mladosti sem povezan s košarko« - začne pripovedovati športni strokovnjak. »Najprej sem jo igral, vendar že v teh igralskih letih sem - za razliko od drugih igralcev - imel vzornike vedno v trenerjih. Moja ljubezen do tega poklica se je kar nadaljevala. Ko sem prehajal iz mladinskih kategorij v članske, se mi je ponudila priložnost, da postanem pomočnik trenerja. Seveda sem to priložnost zgrabil z obema rokama in od takrat sem zapisan košarki in trenerskemu poklicu« - pojasnjuje Gašper Potočnik, ki je svojo pomočniško kariero leta 1999 začel pri kadetih in mladincih v Škofji Loki, kjer je leta 2000 postal tudi glavni trener obeh sekcij tega kluba. Med letoma 2000 in 2003 je vodil strokovno delo pri ženskah v Škofji Loki, kjer je nato postal glavni trener moške ekipe. V naslednjih letih smo ga našli na položaju pomočnika pri KK Olimpija, oziroma na čelu škofjeloškega in šostanjanskega moštva. Leta 2012 se je klubu KK Krka pridružil kot pomočnik, Novomeščane pa je v isti sezoni kot glavni trener popeljal do naslova državnega prvaka. »Krka iz Novega mesta je zelo resna ekipa, je vseskozi v slovenskem vrhu. V tistem obdobju,

ko sem tudi jaz deloval v tem klubu, je bilo pet-šest let, ko so bili zaporedoma prvaki. Gre za kvalitetno ekipo, z odlično urejenim klubom, tako da to takrat ni bilo presenečenje« - se spominja Gašper Potočnik, ki je v letih 2002-2003 sodeloval pri slovenski ženski reprezentanci, izbrano vrsto moških pa je kot pomočnik usmerjal na dveh evropskih prvenstvih (2011 in 2013). »V vseh teh kategorijah, ne glede na to, ali je bila mladinska ali članska, je bil vedno poseben motiv delati za državno izbrano vrsto. Vsekakor pridejo tukaj neka dodana čustva zraven. Tudi v prihodnje se bom z veseljem odzval kakršnemu koli povabilu Košarkarske zveze Slovenije, če bodo pomi-

hodnosti, bilo pa je malce pozno za poiskati nov klub. Tako sem bil nekaj časa brez ekipe, kar se v trenerskem poklicu redno dogaja. To je bila moja prva izkušnja, da nisem deloval od samega začetka sezone,

Gašper Potočnik je v Körmend pripeljal izkušnje iz Slovenije

po pravici povedano, sem bil malo nestrpen« - je pripo-

smo bili uspešni in da bomo vsi zadovoljni.«

Z Gašperjem Potočnikom smo se pogovarjali dva dneva pred začetkom finala Madžarskega pokala v Győru, naslov prvaka je lani osvojilo prav moštvo iz Körmenda. V prvi madžarski ligi pa zaseda ekipa prav tako visoko mesto. »Körmend ima vseskozi zelo visoke cilje« - je objasn timer. »Naša želja je, da damo na vsakem treningu in na vsaki tekmi vse od sebe, da se pripravimo po najboljših močeh. In naredili bomo vse, da zadovoljimo tako ambicije kluba kot navijačev. Zaželeno je, da igramo ligo za prvih pet ekip in se nato uvrstimo v državi, bo to lep uspeh.«

Gašper Potočnik priznava potenciale v madžarskem državnem prvenstvu. »Mad-

lahko - če ne povsem izenači - zelo močno približa najboljšim prvenstvom. Nenazadnje madžarske ekipe - z nami vred - v letošnji sezoni dokazujejo z mednarodnimi rezultati to kvaliteto« - je svoje mnenje izrazil slovenski trener, ki pa opaža tudi pomanjkljivosti: »Nekoliko me skrbi mogoče ravno delo z mladimi oziroma podmladkom. Tukaj bi se dalo narediti marsikaj več. V kolikor želi sama izbrana vrsta in posledično tudi klubska košarka biti še na višjem nivoju, bo treba popraviti ravno ta segment in delati z mladimi.« V košarki je znan izrek, da so navijači šesti član ekipe na parketu. »Nad navijači sem navdušen že od prvega trenutka, ko sem še kot kandidat za trenerja prišel na tekmo in občutil vzdušje v dvorani. Imamo odlične navijače, ki nas podpirajo, kar je zelo pomembno. Upam, da bomo še naprej zgledno sodelovali. Bo pa zanimivo videti, kako bo, ko bo imela ekipa nekaj slabših rezultatov, in bo v slabšem stanju. To se zgodi vsakemu moštvu, tudi nam se nenazadnje zdaj to dogaja. Takrat ekipa najbolj potrebuje te navijače. Jaz verjamem, da bodo z nami in potem ni strahu za dobre rezultate.«

Košarkarska ekipa Körmend je med 16. in 18. februarjem osvojila le četrto mesto v finalu Madžarskega pokala v Győru. Moštvo pa se lahko izkaže še v državnem prvenstvu, saj je Gašper Potočnik pogodbo podpisal do konca sezone. Slovenski trener je tudi sicer intimno navezan na svojo novo državo: »Moje dekletke igra košarko na Madžarskem. Tudi to je eden od razlogov, da sem v zadnjem letu precej bolje spremljal tukajšnje košarko. S tega stališča je vse v najlepšem redu. Upam, da tako tudi ostane še naprej.«

-dm-

Slovenski trener se s svojimi igralci pripravlja na tekme dvakrat na dan

sllili name« - je izrazil prepričanje športni strokovnjak. V lanskem letu je nanoslo tako, da si je moral Gašper Potočnik klub poiskati v tujini. »Po lanski sezoni, ko sem deloval v ljubljanski Olimpiji, smo se razšli dokaj pozno. V tistem košarkarskem klubu se dolgo časa ni nič vedelo o pri-

vedoval slovenski trener in dodal: »V začetku decembra je prišel klic iz Körmenda. Jaz sem letos kar nekaj časa preživel na Madžarskem in spremljal to ligo. Bil sem zelo vesel tega klica, precej hitro smo se dogovorili za vse. Zdaj sem tukaj in upam, da bomo lahko na koncu sezone rekli, da

žarska košarka - predvsem moška - se v zadnjih letih zelo dviguje, ženska pa je bila že v preteklosti močna. Je pa res, da še ni na ravni najboljših evropskih lig. Vidim, da so dvorane polne, interes za košarko obstaja. In vsi ti dejavniki me navdajajo z optimizmom. Madžarska košarka se

PETEK, 03.03.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Danes dol, jutri gor: Občinska osebnost leta, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio 3, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Šola ozdravljenja, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.15 Puja Pepa: Peskovnik, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Kinoteka: Martin Scorsese, 23.20 Ulice zla, ameriški film, 1.10 Profil, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Info-kanal

PETEK, 03.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.35 To bo moj poklic: Inštalater strojnih inštalacij, 10.15 Bleščica, oddaja o modi, 10.55 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 12.25 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: smučarski teki (M), štafeta, 14.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.55 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: nordijska kombinacija, ekipna tekma, smučarski skoki, 16.30 Taksi, kviz z Jožetom, 17.10 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: nordijska kombinacija, ekipna tekma, smučarski tek, 18.50 Atletika - evropsko dvoransko prvenstvo, 20.15 V razcvetu, gruzijsko-nemško-francoski film, 21.55 Derren Brown: Strah in vera, 22.45 Polnočni klub, 23.55 Svetovni popotnik: Sveta dežela: Jeruzalem in Zahodni breg, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 3.05 Atletika - evropsko dvoransko prvenstvo, 4.25 Zabavni kanal, 4.50 Glasbeni spoti

SOBOTA, 04.03.2017, I. spored TVS

5.50 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program Op! 10.50 Vina sveta, razvedrilno potpisno kulturna oddaja, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.30 Osamljeni planet - 1000 fantastičnih doživetij: Najbolj obiskani kraji na svetu, 15.05 Planet Zemlja (II.): Puščave, koprodukcijska dokumentarna serija, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Odmev davnine: Vodna bitja, izobraževalna oddaja, 17.45 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Strojček za sladole, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, 21.15 Bučke, satirično informativna oddaja, 21.40 Prevara (II.), ameriška nadaljevanka, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Oblaki nad Sils Mario, koprodukcijski film, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.45 Info-kanal

SOBOTA, 04.03.2017, II. spored TVS

5.55 10 domačih, 6.45 Čarokuhinja pri atu: Šaleška dolina, 7.00 Najboljše jutro, 8.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 9.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 10.45 Biatlon - svetovni pokal: zasedovalna tekma (Ž), 11.45 Na lepše, 12.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 13.35 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 13.40 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: smučarski teki (Ž), 30 km v prosti tehniki, 15.00 Biatlon - svetovni pokal: zasedovalna tekma (M), 15.45 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: smučarski skoki (M), ekipna tekma, 18.20 Atletika - evropsko dvoransko prvenstvo, 21.30 Ema, zakulisje, 22.05 Večer v Palladiumu (II.), 22.55 Aritmija, 23.25 Žarometi, podelitev medijskih nagrad, 1.00 Bleščica, oddaja o modi, 1.30 Glasbeni spoti, 2.30 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: smučarski skoki (M), ekipna tekma, 4.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 4.30 Zabavni kanal, 5.10 Glasbeni spoti

NEDELJA, 05.03.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Nedeljska maša, prenos iz župnije Prevalje, 10.55 Na obisku, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 15.00 Čarokuhinja pri atu: Bela krajina, 15.20 Modna hiša Velvet: Stran od mene, španska nadaljevanka, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Tilka in prijatelji:

Čačka in orkester, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Več po oglasi: Rop, slovenska nadaljevanka, 20.30 Zgoraj brez: Ivana Djilas, 21.15 Odločitev je naša, ameriška dokumentarna oddaja, 23.00 Poročila, Šport, Vreme, 23.25 E. Clug: Tango, plesna predstava Baleta SNG Maribor, 0.25 Slovenski sodobni ples: T. Zgonc - Koora, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

NEDELJA, 05.03.2017, II. spored TVS

6.45 Duhovni utrip: Šola ozdravljenja, 7.00 Odmev davnine: Vodna bitja, izobraževalna oddaja, 7.40 Avtomobilnost, 8.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 9.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 10.55 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 11.45 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 13.45 Nordijsko smučanje - svetovno prvenstvo: smučarski teki, 30 km (M) v prosti tehniki, 15.45 Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju, zaključna oddaja, 16.25 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 18.00 Atletika - evropsko dvoransko prvenstvo, 20.30 Žrebanje Lota, 20.40 Planet Zemlja (II.): Travnate planjave, koprodukcijska dokumentarna serija, 21.30 Ema, zakulisje, 22.00 Oktober - november, avstrijski film, 23.55 Bučke, satirično informativna oddaja, 0.15 Vikend paket, 1.30 Glasbeni spoti, 2.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 3.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 4.15 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 06.03.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 10.45 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 NaGlas! 12.25 Danes dol, jutri gor: Knjiga človeka obnori, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Molitev za boljši svet, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Armanova skrivnosta: Znanost zase, nemška mladinska nadaljevanka, 15.55 Z glasbo in s plesom, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Adrenalinci: Karting, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 eRTeVe, 18.10 Ozi bu: Noč brez spanca, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Opus, 23.40 Glasbeni večer, 0.40 Profil, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

PONEDELJEK, 06.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 To bo moj poklic: Klepar - krovec, 8.55 Slovenski vodni krog: Koprski zaliv, dokumentarna nanizanka, 9.35 Ženska, 1. del, dokumentarni film, 10.40 Dobro jutro, 13.10 Derren Brown: Strah in vera, 14.05 Polnočni klub: Slovenke, 15.30 Ljudje in zemlja, 16.40 Avtomobilnost, 17.20 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik: Sveta dežela: Izrael, 20.45 Popravljen krivica (III.), ameriška nadaljevanka, 21.30 Varna hiša, angleška miniserija, 23.00 Vsakodnevni upor, avstrijsko-švicarska dokumentarna oddaja, 0.55 Glasbeni spoti, 2.00 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 07.03.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Čistost srca, 12.25 Danes dol, jutri gor: Kamor mož pogleda, žena skoči, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 eRTeVe, 15.00 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Poldi: Dan, ko je Poldi ukrotil čarobni svinčnik, risanka, 18.15 Pavle, rdeči lisjček: Ostudna pošast iz cevi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Oproščen, norveška nadaljevanka, 20.50 Tok (Flow), dokumentarni film, 21.45 Moj klasični hit: Svetlana Makarovič, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Spomini: Valerija Skrinjar - Trvrz, 2. del, dokumentarna oddaja, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, Po Sloveniji, Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

TOREK, 07.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.05 To bo moj poklic: Klepar - krovec, 9.30 Slovenski vodni krog: Tolminka, dokumentarna nanizanka, 10.10 TIDLIDIBAB: Najstarejša piščal nekoč in danes, dokumentarna oddaja, 10.55 Utrinek - zgodbe

priseljencev: Prince, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.05 Halo TV, 11.55 Dobro jutro, 14.20 Dober dan, 15.20 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 16.50 Čarokuhinja pri atu: Savinjska dolina, 17.20 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Jedrska nesreča v Fukušimi, italijanska dokumentarna oddaja, 21.00 Prava ideja, 21.30 Večer v Palladiumu (II.), 22.20 Votla krona, angleška nadaljevanka, 23.05 Gospod in gospa Smith, ameriški film, 0.45 Glasbeni spoti, 1.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 08.03.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Opus, 12.25 Danes dol, jutri gor: »Rostifraj«, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Zgoraj brez: Ivana Djilas, 14.35 Duhovni utrip: Šola ozdravljenja, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.40 Male sive celice: OŠ Milojke Štrukelj, Nova Gorica in OŠ Šmarjeta, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Zajček Belko: Prvič, ko sem sezidal velikanski grad, risanka, 18.10 Pipi, Pupu in Rozmari: Izlet v vesolje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Sufražetke, angleški film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Slikarke - 400 let boja, francoska dokumentarna oddaja, 0.00 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Po Sloveniji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

SREDA, 08.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 To bo moj poklic: Čistilec objektov, 9.00 Slovenski vodni krog: Koroškaški slapovi in Bistričica, dokumentarna nanizanka, 9.40 10 domačih, 10.25 eRTeVe, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 14.00 Vikend paket, 15.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, sprint, 17.00 Prava ideja, 17.30 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Ana Velika - življenje, posvečeno odru, nemški glasbeni dokumentarni film o Anni Netrebko, 20.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.40 Bleščica, oddaja o modi, 22.15 Popšop, 22.45 Vlado Kreslin - Moji dnevi, koncert, 23.50 Glasbeni spoti, 0.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, sprint, posnetek iz Drammna, 2.30 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 09.03.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.25 Danes dol, jutri gor: Bio-eko-vegi projekt 1., slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tok (Flow), dokumentarni film, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.35 Svetovni popotnik: Sveta dežela: Izrael, 16.30 Po Sloveniji, regionalna kronika TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Knjiga o džungli: Safari: Podvodni lovci in ribiči, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Studio 3, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Osmi dan, 23.40 Panoptikum, 0.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Po Sloveniji, regionalna kronika TV Maribor, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

ČETRTEK, 09.03.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Čistilec objektov, 8.50 Slovenski vodni krog: Velika Krka, dokumentarna nanizanka, 9.30 Na lepše, 10.10 Kino Fokus, 10.35 Alpe-Donava-Jadran, 11.00 Halo TV, 12.10 Dobro jutro, 15.20 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.55 Odmev davnine: Vodna bitja, izobraževalna oddaja, 16.20 Ema, zakulisje, 17.25 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Vina sveta, razvedrilno potpisno kulturna oddaja, 20.50 Avtomobilnost, 21.20 Osamljeni planet - 1000 fantastičnih doživetij: Stavbarske mojstrovine, 21.45 Odprta okna, koprodukcijski barvni film, 23.20 Dan žena v jazz klubu - Dame jazza v gosteh pri Big bandu RTV Slovenija in Sebastianu Cavazzi, 0.15 Glasbeni spoti, 1.15 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

RADIO MONOŠTER

9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.
info@radiomonoster.hu
Tel/Fax: +36-94-554-126

Szentgotthárd / MONOŠTER 106.6 MHz
Felsőszölnök / Gornji Senik 97.7 MHz

Vsak dan / Naponta : 12.00-16.00

Števanovska bauta pride k vam domu!

V Števanovci, Otkaucvi, na Verici, v Ritkarovci, Andovci pa na Dolejnjon Seniki števanovska bauta pride domu!

Pozovite našo bauto po telefoni zazranka do 8. vöre, povejte, ka bi tjojpili, pa vam eštja dopodneva pripelamo k vam domu. Ponujamo vam friško mesau, frišnje zemlé, kif-line pa pogačice, pokaraj

pa vse drugo, ka vam domá trbej. Za najmenja dveje djezero forintov si morate pristólati, te vam leko pripelamo domu.

Naš telefon je:
350-026 ali leko pozovete
Zoltána Nagya tö po telefoni
0630/640-1561.

VABILO / MEGHÍVÓ

Zveza Slovencev na Madžarskem Vas prisrčno vabi na otvoritev slikarske razstave z naslovom »EX TEMPORE MOZIRSKI GAJ«, ki jo je pripravljalo Kulturno društvo JURIJ iz Mozirja.

Otvoritev bo v **petek, 3. marca 2017 ob 18. uri** v razstavnem prostoru Slovenskega doma v Monoštru.

Na otvoritvi bo sodelovala pevska skupina **MOZIRSKI KOLEDNIKI**.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja Önt az »EX TEMPORE MOZIRSKI GAJ« című kiállítás megnyitójára a mozirjei JURIJ Kulturális Egyesület szervezésében.

A megnyitóra **2017. március 3-án (pénteken) 18 órakor**

kerül sor a szentgotthárdi Szlovének Háza kiállítótermében.

A megnyitón közreműködik a **MOZIRSKI KOLEDNIKI** énekegyüttes.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrttek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

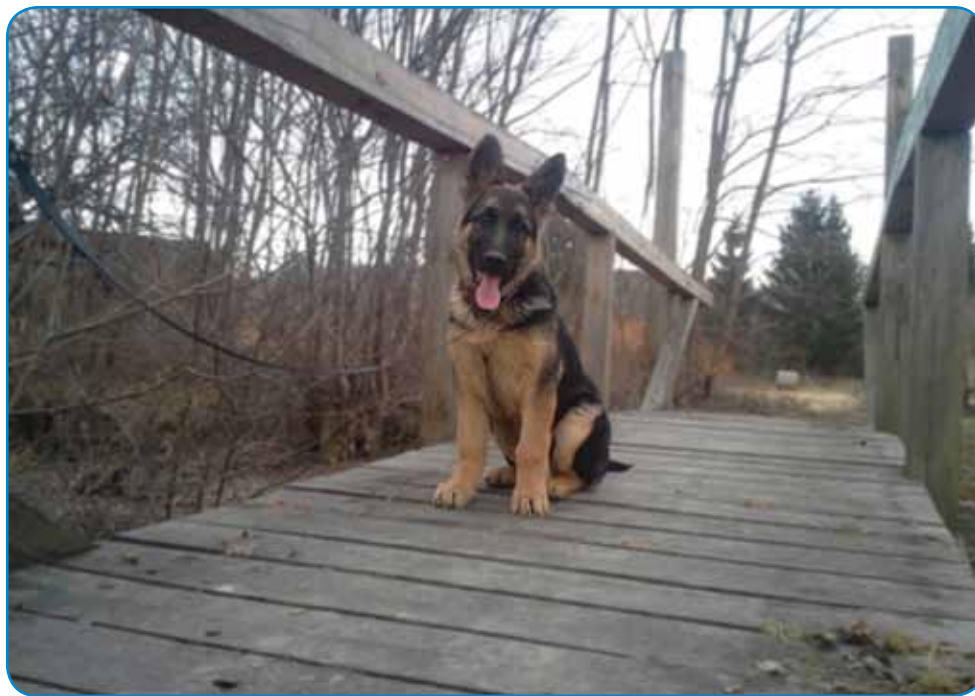
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotá; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za človeške vire (EMMI) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

FOTOGRAFIJA TEDNA

Levente Dejsics: Med sprehodom čez vaški potok s psom

Ta teden so nam poslali fotografije naslednji učenci

seniške šole:

Kevin László Takács: Hrček Dönci rad je korenček in jabolko, Maček Harry je velik lovec, ki rad lovi miši, ptice in krte, Na obisku pri jagnjetu; Florencia Laura Baldauf: Moj mali konj Džimi; Dominik Fálman: Moja sestrice Žofi, Mamica in sestrice Žofi;

Johanna Sömenek: Pes Kleo se rad igra z žogo (4. razred) Antonia Baranyai: Staro drevo se dviga v nebo; Eva Sömenek: Spomini na vrtec; Levente Dejsics: Med sprehodom čez vaški potok s psom; Andrea Mária Lehofer: Moja mačka je postala mama.(7. razred)